

REFERAT Helseutvalget 2019-2023 d. 23-03-2021

Mødedato Tirsdag d. 23. marts 2021 kl. 14:00

Mødested Bystyresalen

Indholdsfortegnelse

Møtedokumenter.....	3
Godkjenning av protokoll fra møte helseutvalget 16.02.2021.....	4
Oppfølging av vedtatt økonomiplan 2021-2024 for helse og mestring.....	6
Lokalisering av hjemmetjenesten avdeling Songdalen.....	15
Orientering - Nedskaleringsplan for helse- og omsorgstjenester ved økt smitte av Covid-19.....	16

Punkt 1: Møtedokumenter

Bilag

Protokoll Helseutvalget 23.03.21

Samlet presentasjon powerpoint 230321

Mestringsenheten helseutvalget mars 21

Tilleggsliste Helseutvalget 23.03.21

Komplett innkalling_ Helseutvalget 23.03.2021

Møteinnkalling Helseutvalget 23.03.21

Punkt 13/21: Godkjenning av protokoll fra møte helseutvalget 16.02.2021

Bilag

Protokoll Helseutvalget 16.02.2021

Dato 16. mars 2021
Saksnr.: 2021000014-12
Saksbehandler Eva Ottesen
Godkjent av

Saksgang
Helseutvalget

Møtedato
23.03.2021

Godkjenning av protokoll fra møte helseutvalget 16.02.2021

Forslag til vedtak

[Helseutvalget godkjenner protokoll fra utvalgets møte 16.02.2021.](#)

Vedlegg:
Protokoll fra helseutvalgets møte 16.02.2021

Punkt 14/21: Oppfølging av vedtatt økonomiplan 2021-2024 for helse og mestring

Dato 15. mars 2021
Saksnr.: 2020103236-3
Saksbehandler Hilde Engenes
Godkjent av Janne Breigutu Brunborg

Saksgang
Helseutvalget

Møtedato
23.03.2021

Oppfølging av vedtatt økonomiplan 2021-2024 for helse og mestring

Forslag til vedtak

1. Helseutvalget slutter seg til hvordan direktør for helse og mestring anbefaler å følge opp vedtatt økonomiplan for 2021-2024
2. Helseutvalget slutter seg til administrasjonens vurderinger om å holde barnetrygden utenfor beregningsgrunnlaget for sosialhjelp i månedene januar og august, i tillegg til månedene mai, juni, juli og desember som allerede ligger inne i budsjettet. For inneværende år velges månedene august og november.

Sammendrag

Da kommunedirektørens forslag til økonomiplan for Kristiansand kommune, 2021-2024 ble behandlet i desember 2020, gjorde bystyret en del vedtak om endringer i budsjettet og verbalvedtak som skal følges opp av administrasjonen.

Direktør for helse og mestring ønsker å forankre oppfølgingen av vedtatt økonomiplan i helseutvalget. I saken gjøres det rede for oppfølging av satsingsområder og særlig utfordrende forhold i perioden, særskilte budsjettendringer og verbalvedtak. Direktør for helse og mestring gjør i saken også oppmerksom på hvilke konsekvenser håndteringen av pandemisituasjonen kan få for oppfølging av vedtatt budsjett i 2021.

Vedlegg:

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Da kommunedirektørens forslag til økonomiplan for Kristiansand kommune, 2021-2024 ble behandlet i desember 2020, gjorde bystyret en del vedtak om endringer i budsjettet og verbalvedtak som skal følges opp av administrasjonen.

Direktør for helse og mestring ønsker å forankre oppfølgingen av vedtatt økonomiplan i helseutvalget. I saken gjøres det rede for oppfølging av satsingsområder og særlig utfordrende forhold i perioden, særskilte budsjettendringer og verbalvedtak. Direktør for helse og mestring gjør i saken også oppmerksom på hvilke konsekvenser håndteringen av pandemisituasjonen kan få for oppfølging av vedtatt budsjett i 2021.

Budsjettendringene i vedtatt økonomiplan for helse og mestring i perioden 2021-2024 er i all hovedsak knyttet til kompensasjon for økte demografikostnader, driftsbehov relatert til vedtatte investeringer og kompensasjoner for inntektsbortfall som følge av endrede rammebetingelser. Området er ikke kompensert fullt ut for demografikostnader og lønns- og prisvekst. Dette utgjør en innsparing, i tillegg til de konkrete innsparingstiltakene som er vedtatt.

Helse og mestring har svært begrenset handlingsrom til utvikling og omstilling. Fortsatt er det slik at området ikke har midler til basal kompetanseutvikling og implementeringsstøtte. Det samme gjelder utviklingsarbeid og metodeutvikling på store utfordringsområder som demens. Budsjettet har heller ikke rom for økt innsats på helsefremmende og forebyggende tjenester – kun videreføring av eksisterende nivå som ikke er justert for innbyggertallet i den nye kommunen. Manglende rammer for nødvendig omstilling og utvikling av tjenestene, samt at tjenestene ikke er kompensert og oppjustert for økende demografikostnader- vil være den største utfordringen i budsjettoppfølgingen.

Sakens innhold og oppfølging

I denne saken har direktøren vurdert områder i vedtatt økonomiplan som det er spesielt viktig at helseutvalget er orientert om når det gjelder hvordan de er tenkt håndtert og hvilke utfordringer en står overfor. Saken tar for seg:

1. Oppfølging av særskilt områder i perioden 2021-2024
2. Oppfølging av vedtatte budsjettendringer
3. Oppfølging av verbalvedtak

Utviklingen i pandemisituasjonen er usikker. Scenarier som er utarbeidet tilsier at kommunen må forberede seg på en fortsatt usikker situasjon en god stund fremover hvor smittetrykket kan øke og utsette tjenestene for betydelig press. Dette vil påvirke driftssituasjonen i hele området og kan medføre at omstillings- og utviklingsprosesser ikke kan gis prioritet. En rekke plan- og utredningsoppgaver kan fortsatt måtte stilles i bero hvis helse og mestring ikke vil være i stand til å gjennomføre omfattende prosesser i tjenestene. Dette kan påvirke både oppfølging av vedtatt økonomiplan og kommende økonomiplanprosess. Det kan også påvirke områdets mulighet til å delta i planlagte prosesser både internt i kommunen, i regionen og i samhandlingen opp mot sykehuset. Leveranser knyttet til verbalvedtak og planlagte politiske saker i denne forbindelse, kan bli utsatt i forhold til planlagt ferdigstilling.

De ulike forholdene som omtales i denne saken følges opp gjennom rapporteringene ved 1. og 2. tertial. Direktør for helse og mestring vil holde helseutvalget løpende orientert om pandemisituasjonene og hvordan denne påvirker drift- og utviklingsarbeidet.

1. Oppfølging av særskilt områder i perioden 2021-2024

Oppfølging av vedtatte innsparingskrav og driftstilpasninger

Som det fremkommer av vedtatt økonomiplan, som er en oppfølging av økonomiplan for 2020-2023, er arbeidet med driftstilpasninger i forbindelse med den nye kommuneorganisasjonen et prioritert arbeid. Det er pekt særlig på behovet for nivå- og driftstilpasninger i hjemmetjenesten og omsorgssenter. Dette arbeidet må fortsatt ha prioritet.

Nedtrekk i integreringstilskuddet og vedtatte reduksjoner i rammen for sosialhjelp er krevende budsjettutfordringer som utfordrer både NAV og helsefremming og inkludering. Det er utfordrende og ressurskrevende nedskaleringprosesser av tjenestene innenfor integreringsfeltet. NAV har fått en ytterligere utfordring med hensyn til nedtrekket som er lagt på budsjettet for sosialhjelpsutbetaling i forbindelse med budsjettstyrkingen av Flere i arbeid (se egen omtale under Flere i arbeid) Det krever overvåkning og analyse av utviklingen.

Reell demografiutvikling

Det er i vedtatt økonomiplan ikke tilført demografimidler tilsvarende estimatene som er gjort av fremtidig kostnadsbehov for helse og mestring. I kapitlet om kommunens overordnede økonomi er dette omtalt slik: *Det må også tas hensyn til manglende kompensasjon for demografi for de fleste tjenester, noe som igjen innebærer at innsparingskravet i realiteten er vesentlig større. Dette gjelder i størst omfang for omsorgstjenesten.* (side 26) Det innebærer at helse og mestring må følge svært godt med på den reelle demografiutviklingen når det gjelder behovet for både hjemmebaserte tjenester og heldøgns omsorgsplasser. Det er svært kritisk for Kristiansand kommune å ha driftsrammer som sikrer videreføring av profilen som hjemmetjenestekommune. Dette forutsetter også en riktig dimensjonering og differensiering av heldøgns omsorgsplasser. I 2021 må det avsettes ressurser til å følge med på og analysere utviklingen, slik at en ved rullering av økonomiplanen har gode forutsetninger for å plassere investerings- og driftsmidler budsjettmessig riktig i forhold til reell utvikling, slik at en kan unngå press på tjenesten i form av skjult og ikke tilsiktet effektivisering. Arbeidet vil kreve bistand fra flere områder

Flere i arbeid

Programarbeidet som skal gå over en femårs periode består av 6 hovedtema. Helse og mestring har fått ansvaret for «Fra stønad til arbeid» som er et svært omfattende og krevende tema som blant annet innbefatter flere større utrednings- og analysearbeid og et storbyforskningsprosjekt. Det forutsetter prosjektledelse og periodevis omfattende involvering fra flere områder i tjenesten. Det er viktig for kommunen å lykkes med programmet. For å kunne håndtere oppdraget forsvarlig er helse og mestring avhengig av å finne løsninger som innebærer en kombinasjon av frikjøp og nedprioritering av eksisterende oppgaver. Det jobbes med å finne løsninger i samarbeid med andre direktørområder og med Samhandling og innovasjon som er ansvarlig for Flere i arbeid.

I forbindelse med oppfølging av vedtatt økonomiplan er det i dette arbeidet også svært viktig å følge opp tidligere budsjettvedtak knyttet til virkningsfulle tiltak- slik som de kommunale sysselsettingstiltakene relatert til langvarige tilrettelagte arbeidsplasser for sosialhjelpsmottakere (LTA-plasser) og Jobbskolen.

Leve hele livet – en kvalitetsreform for eldre

Helse og mestring koordinerer kommunens arbeid med kvalitetsreformen Leve hele livet. Reformens satsingsområder krever innsats på tvers av områder, og er blant annet en oppfølging av regjeringens strategi for utvikling av aldersvennlige samfunn. Det er viktig at også kommunens oppfølging av den nasjonale demensplanen sees i denne sammenhengen.

Etter opprinnelig plan skulle kommunen brukt 2020 til å kartlegge og vurdere de lokale behovene innenfor de definerte satsingsområdene i reformen som er:

1. *Et aldersvennlig Kristiansand*
2. *Aktivitet og fellesskap*
3. *Mat og måltider*
4. *Helsehjelp*
5. *Sammenheng i tjenestene*

Arbeidet ble sammen med mye annet større plan-strategi- og utredningsarbeid, satt på vent i 2020 på grunn av pandemisituasjonen. Av samme årsak er det fortsatt ikke mulig å ta opp arbeidet i full skala etter foreliggende plan. Direktør for helse og mestring vil imidlertid forsøke å restarte deler av arbeidet på en forsvarlig måte utover våren. Det vil bli jobbet med kunnskapsgrunnlaget som foreligger lokalt og fra nasjonalt og regionalt hold. Dette vil danne grunnlaget for å identifisere de lokale utfordringene på innsatsområdene. En ser for seg at en da kan legge til rette for at de planlagte arbeidsgruppene på tvers av direktørområder kan settes i gang til høsten. Direktør for helse og mestring ønsker å legge frem en orienteringssak til helseutvalget før sommeren, som gjør rede for status, framdrift og sentrale momenter i arbeidet så langt.

Når det gjelder satsingsområde 1. Et aldersvennlig samfunn, vil det bli jobbet parallelt med dette i forbindelse med kommuneplanens arealdel.

Håndtering av kostnader til avtalefestet pensjon (AFP) i perioden

Kostnadene til AFP har vært økende og dette er en betydelig budsjettmessig utfordring. En kan forvente økning i kostnadene også fremover. I vedtatt budsjett er kostnadene dekket inn gjennom bruk av midler slik det fremgår av tabellen nedenfor.

I vedtatt budsjett er det lagt opp til at en ved neste rullering skal ha gjort analyser og vurderinger som kan legges til grunn for en hensiktsmessig modell for fordeling av kostnader. Kommunens arbeidsgiverstrategi og utvikling av insentiver som kan bremse kostnaden vil være avgjørende. Uten gode virkemidler vil kostnaden uavhengig av fordelingsmodell, fortsette å være et utfordrende effektiviseringskrav innenfor gitte driftsrammer. Direktør for helse og mestring vil følge med på utviklingen og vurdere hvilke konsekvenser den vedtatte inndekningen har på de områdene det er hentet midler fra.

Inndekning av AFP-kostnader er løst på følgende måte i vedtatt budsjett for perioden 2021-2024:

	2021	2022	2023	2024
Håndtering av kostnader AFP	-7500	-7500	-7500	-7 500
Besparelse overgang til el-biler	600	1 500	2 100	2 200
Midler til heltid og lederstøtte	2 700	2 700	2 700	2 700
Samhandlingsmidler	4 200	1 500	1 500	1 500
Demografimidler		1 800	1 200	1 1 00

Oppfølging av plan- og utredningsoppgaver

På grunn av pandemisituasjonen i 2020 er det mange sentrale planer som er satt på vent. Dette gjelder blant annet plan for psykisk helsearbeid, helhetlig rusmiddelpolitisk

plan og handlingsplan på flyktning- og integreringsfeltet. Strategi for e-helse og velferdsteknologi er også utsatt.

Helse og mestring har også ansvar for utarbeidelse av boligsosial plan for den nye kommunen og plan for legetjenester, som er planlagt startet opp i 2021.

Direktør for helse og mestring vil sørge for at særskilte problemstillinger på de ulike planområdene blir håndtert gjennom kompensierende arbeid, frem til planprosesser kan tas opp igjen. Vurderinger av når dette kan skje må sees i forbindelse med den overordnede planleggingen. En ny kommune har et stort samlet behov for å utarbeide planer og strategier. Samhandling og innovasjon vil i forbindelse med rulleringen av økonomiplanen sikre prioriteringsprosesser.

Helse og mestring har i vedtatt økonomiplan synliggjort sentrale utredningsbehov. Flere av disse er utsatt fra i fjor. Det vil bli vanskelig å gjennomføre en del av disse da det innbefatter funksjoner og ressurser som er sentrale i forbindelse med beredskapsarbeidet som pågår. Direktør for helse og mestring vil foreta en prioritering og forsøke å gjennomføre utredningsarbeid som det får svært store konsekvenser å utsette, eller som har sammenheng med håndtering av pandemisituasjonen. Samarbeidet med sykehuset om planlegging av nytt akuttbygg, og kommunens behov for nytt legevaktbygg vil bli prioritert. Det samme gjelder utredningsoppgaver som er relatert til kvalitetssikring av behov i forbindelse med rulling av økonomiplan.

Oppfølging av kommuneplanens satsingsområder

Helse og mestring kan i nåværende situasjon ikke gi like stor prioritet til alle satsingsområder. Oppfølging av periodemål og nødvendig utvikling av gode indikatorer blir krevende for tjenestene å prioritere. Direktør for helse og mestring ser for seg å gi prioritet til de områdene det er store forventninger til: Flere i arbeid og innsatsene relatert til klima og miljø. Det er naturlig å prioritere utviklingen av aldersvennlig samfunn i samarbeid med by- og stedsutvikling- særlig gjennom arbeidet med kommuneplanens arealdel.

Oppfølging av vedtatte investeringsprosjekt

Boligmassen til vanskeligstilte på boligmarkedet er ikke tilstrekkelig differensiert og tilpasset målgruppens behov. Dette gjelder særlig boliger til personer med rus- og psykiske lidelser. Det er bevilget midler til anskaffelse av 10 robuste boliger til denne målgruppen i 2019, Det er også vedtatt anskaffelse av to nye enheter til såkalte «nødboliger» i 2019. Disse budsjettvedtakene er fortsatt ikke oppfylt. Helse og mestring fortsetter å prioritere ressurser i samarbeidet med by og stedsutvikling som jobber med fremskaffelse av disse boligene. Det samarbeides også om å fremskaffe familieboliger.

Helse og mestring følger opp etablering av nye boenheter i Midtheilia og etablering av ambulante tjenester som skal sikre oppfølgingskapasitet.

Når det gjelder behovet for utvidet spisesal på Jegersberg gård, som har utfordringer med sprengt kapasitet, følger tjenesten opp dette med å vurdere mulige løsninger. Felles måltider er en svært vesentlig del av konseptet. Investeringsbehovet er kalkulert til 6,3 mill.kr, mens det er lagt inn budsjettmidler tilsvarende 1 mill.kr i 2024.

2. Oppfølging av vedtatte budsjettendringer

Beregningsgrunnlaget for sosialhjelp - barnetrygd

I forbindelse med bystyrets behandling av budsjettet ble det vedtatt å styrke budsjettet med 1,8 mill. kr for å kunne holde barnetrygden utenom beregningsgrunnlaget for utbetaling av sosialhjelp i to måneder i året. I sum er det nå 6 måneder i året som holdes utenfor. NAV har vurdert at en bør legge månedene januar og august til de månedene hvor en allerede holder barnetrygden utenfor beregningsgrunnlaget (mai, juni, juli og desember) Begrunnelsen er at august fortsatt er en måned med delvis skolefri og

sommeraktiviteter, og januar er ofte en tøff måned økonomisk. For inneværende år foreslås november og august. Forslaget gir en sammenheng mellom månedene.

Budsjettreduksjon sosialhjelp

I forbindelse med bystyrets behandling av budsjett ble det vedtatt å redusere rammen for sosialhjelp med 2 mill. kr i 2023, økende til 2,5 mill. kr i 2024. Dette er en antatt effekt som må sees i sammenheng med budsjettvedtaket om bevilgning på 5 mill. kr til "Flere i arbeid" i tre år fra 2021. Budsjettstyrkingen ligger på samhandling og innovasjon. Sammenhengen mellom nedtrekket som en forventet effekt av tiltak i Flere i arbeid er det svært viktig å være klar over i det femårige programarbeidet. Virkningsfulle tiltak som vurderes innført eller videreført, må analyseres opp mot hvilken effekt en kan forvente at det vil ha på sosialhjelpsutbetaling. Dette vil være utfordrende siden det er svært mange andre forhold som en ikke vil ha innflytelse over, som innvirker på behovet for sosialhjelp som er en rettighetsfestet ytelse.

Økning av tilskudd

Det ble i budsjettet vedtatt å øke tilskuddsmidler til aktivitet innenfor rus, psykisk helse og fattigdom med 0,4 mill.kr. Administrasjonen fulgte opp vedtaket i sak 7/21 i helseutvalgets møte 16 februar hvor midlene ble lagt til "Tilskudd til mestring, deltakelse og livskvalitet innen rus og psykisk helsefeltet" og fordelt i tråd med vedtaket.

Sonekontor i Songdalen

I forbindelse med bystyret behandling av budsjettet ble det bevilget 3 mill. kr til videre drift av sonekontoret i Songdalen i en periode inn i 2021, frem til evaluering, drøfting og kostnadsberegning er gjennomført. Administrasjonen følger opp vedtaket i egen sak til helseutvalget 23 mars 2021

3. Oppfølging av verbalvedtak

I tabellen framkommer hvordan direktør for helse og mestring følger opp verbalvedtakene området er ansvarlig for

Verbalvedtak	Ansvarlig	Oppfølging
17-21 Bystyret tar sikte på i perioden 2021-2024 å tilrettelegge for et aktivitetstilbud for hjemmeboende personer over 70 år som har demens.	Hjemmetjenester og rehabilitering	Vedtaket berører ett av flere prioriterte utredningsarbeid i vedtatt økonomiplan. Framdrift vil avhenge av utviklingen i pandemisituasjonen. Følges opp gjennom perioden i fbm rullering av økonomiplan
18-21 Bystyret ber om at helseutvalget holdes fortløpende orientert om alternative løsninger for kafétilbud på kommunens seniorsentre.	Omsorgssenter	Helseutvalget holdes orientert om arbeidet med vedtatt innsparingstiltak som berører kafedriften. Dette er blant temaene i møtet 20 april.
19-21 Bystyret ber om en sak som vurderer innføringen av kommunal bostøtte i Kristiansand.	Forvaltning og koordinering	Det legges frem en sak til politisk behandling i august.
20-21 Bystyret ber kommunedirektøren intensivere arbeidet med økt brukermedvirkning i BPA tilbudet, der det åpnes for andre aktører enn kommunen kan bidra.	Helse og mestringsdirektørens stab	Plan og status for oppfølging svares ut i saken om oppfølging av vedtatt økonomiplan, 23 mars 2021
47-21 Klima- og miljøkonsekvenser skal presenteres i alle saksdokumenter til politisk behandling.	Alle kommunalsjefområder og stab	Ivaretas i all saksbehandling

Utdypende kommentarer til verbalvedtak

Verbalvedtak 17-21 har direkte sammenheng med ett av flere utredningsbehov som er omtalt i vedtatt økonomiplan under punkt 5.8: Utredning av behov og muligheter når det gjelder dagsentertilbud til demente. Dette er ett av mange arbeider som var planlagt gjennomført i 2020, men som måtte settes på vent for å kunne håndtere pandemisituasjonen. Direktør for helse og mestring har derfor prioritert dette for å bli gjenopptatt i 2021, når beredskapssituasjonen tillater det. Aktivitetstilbud for hjemmeboende personer med demenslidelser er et område som er naturlig å følge opp også i forbindelse med rullering av økonomiplanen for neste periode. Det bør også sees i sammenheng med oppfølgingen av Leve hele livet.

Verbalvedtak 19-21 er et utredningsarbeid om kommunal bostøtte som krever analyse- og fagkompetanse fra flere direktørområder utover helse og mestring. Skisserte framdrift er under forutsetning av at ressurstilgangen ikke berøres av nedskalering i forbindelse med pandemihåndteringen. Utredningen må være ferdigstilt til august hvis eventuelle budsjettmessige konsekvenser skal kunne innarbeides i rullert økonomiplan for perioden 2022-2025.

Verbalvedtak 20-21 vedrørende BPA: Helseutvalget behandlet sak 46/20 om innføring av fritt brukervalg også til å gjelde BPA-ordningen i sitt møte 15.12.2020.

Følgende vedtak ble enstemmig vedtatt:

- Helseutvalget vedtar utvidelse av fritt brukervalg til også å gjelde BPA tjeneste.
- Administrasjonen gjennomfører en anbudskonkurranse hvor tjenestekonsesjoner innføres fra 01.01.2022. (Enst.)

Administrasjonen har planlagt fremdrift i tråd med vedtaket.

Faser		Fremdriftsplan											
		Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Nedsette tverrfaglig gruppe	Aktører <ul style="list-style-type: none"> • Rådgiver Helse og mestring stab • Forvaltning og koordinering • Hjemmetjeneste og rehabilitering v/BPA tjenesten • Økonomienheten • Innkjøpsenhet 												
Forberedelser													
Anskaffelse													
Implementering og drift													

Arbeidet er igangsatt som skissert. Helseutvalget vil bli holdt orientert underveis ved at direktør for helse og mestring fremlegger en sak før utlysning av tjenestekonsesjoner. Administrasjonen prioriterer å sikre involvering og informasjon til brukerne, kommunenes egne ansatte og leverandørene i hele prosessen. I tillegg er det viktig å involvere Seniorrådet og Rådet for funksjonshemmede gjennom prosessen samt tillitsvalgte og verneombud på alle nivå.

Punkt 15/21: Lokalisering av hjemmetjenesten avdeling Songdalen

Bilag

Vedlegg 1 - Oppsummering av medvirkningsprosesser

Vedlegg 2 - Helsetjenester i hjemmet - tjenestebeskrivelse for hjemmesykepleie

Vedlegg 3 - Praktisk bistand - tjenestebeskrivelse hjemmehjelp og daglige gjøremål

Vedlegg 4 - Swot okt 2020 - Samlokalisering av hjemmetjenesten i Søgne og Songdalen

Vedlegg 5 - Swot feb 2021 - Samlokalisering av hjemmetjenesten i Søgne og Songdalen

Vedlegg 6 - ROS-analyse

Punkt 16/21: Orientering - Nedskaleringsplan for helse- og omsorgstjenester ved økt smitte av Covid-19

Bilag

Informasjon fra direktør for helse og mestring om nedskalering.

Statusrapportering formannskapet Covid-19 10.03.2021